

Til minnis um manningina á »Heygsbátinum«, Porkeri, ið gekk burtur 14.2.1944

Lag: Dagen går med raske fjed.

*Ódnarstormar tógdu brátt,
havbylgjur seg lögdu,
sjómenn stíga út um gátt,
sjóklæði teir høvdu.*

*Skútan fagra »Heygsmøl« á,
drigin bleiv av lunnni,
garpar fyra skjótir tá,
sess í báti funnu.*

*Løgdu so frá landi út
hjártans glaðir vóru,
innanborða ei var sú, ut á hav teir fóru.*

*Ódnarstormur hann brann á,
bylgjur fingu megi
eina tað kann siga frá
hesum sorgardegi.*

*Hvussu síðan tað gekk,
veit beri Várhara góði,
sorgarboð beri fólk ið fekk,
tár á kinnum stóðu.*

*Manma misti dýran skatt,
synir bestu, kær,ú,
soleiðis tað ætt úr ætt,
mangir hava farið.*

*Pápin misti ríka ogn,
synirnir teir stóru,
manga ferð í ódn og logn
eftir havi fóru.*

*Konan misti mann og son,
fast tað neit í hjartað,
grátur bleiv í teirra lón
neyð og sorgin svarta.*

*Brúður misti brúðgóm sín,
bleik bleiv kinnin reyða,
svart bleiv hvíta brúðarlín
syrgir brúðgóms deyða.*

*Hvør kann ugga sorgarsál,
særðu hjórtur gróða
tey av gráti mistu mál,
hjártastreingir blóða.*

*Eingin uttan Harrin kann
venda sorg til gleði,
vald á foldum hevur hann
gevur troystum megi.*

*Harri, hátú í Himnaborg
kærleikshond tú rætti
tí tey, ið nú bera sorg,
møði teirra lætti.*

*Hvilið tit nú so í gríð
okkara bestu vinir,
allir fyra lið um lið
maður, sonur, synir.*

*Einaferð í Himnaborg
sæl tann stundin blívur,
tá vit møtast aftur øll,
eingin sorg har nívir.*

C. T. Sørensen

Hin seinni sorgarleikurinn

Undir seinna heimsbardaga, 1939–1945, var tað ikki so lætt at sleppa at sigla við teimum skipunum, sum fluttu feskkan fisk á bretska marknaðin, tí tað vóru so fáir menn við hvørjum skipi, men hin føroyski fiskimaðurin fall tó ikki í fátt, og nógvir settu nú sítt álít á útróðurin.

Eg minnst, at her í Porkeri róðu 18 maskinbátar út samstundis, og tað vanliga var, at 5–7 menn vóru á hvørjum báti, so tað vóru meiri enn 100 menn, sum her í bygðini á hendan hátt vunu til lívsins uppihald í hesi so hættisligu tíð.

Fleiri av teimum gomlu bátunum blivu umbygdar og gjørdar størri, meðan aðrir bygdu sær nýggjar og størri bátar.

Havið var mangan so gávumilt hesi árin, og eg minnst so ofta, at tá bátarnir komu aftur um kvøldið, lá bryggjan so avtákt við fiski, og at teir, sum fyrstir komu til lands, máttu skipa fiskin niðan frá, so at hinir, sum komu seinna, kundu fáa pláss til at kasta fiskin upp. Tað var so ofta, at bátarnir máttu liggja á vanni og bíða, til teir sluppu at bryggjuni at kasta upp.

Tó, havið var ikki bara gávumilt, men tað kravdi eisini síni offur, og bygd okkara misti 12 av sínum frægum synum á útróðri í bardagaárum. Teir 8 fórust við deksbátinum »Búgvín« 21. febr. 1940 og næsta mánadag, 14. febr., verða 50 ár síðani tann

seinni sorgarleikurinn rakti bygd okkara, tá maskinbáturinn »LOUISA«, vanliga nevndur »HEYGSBÁTUR«, gekk burtur við 4 monnum, og tí vilja vit dvølja við hesa hending og umstøðurnar kring hana.

Vanliga nýttu útróðarmennirnir snøri til at fiska við, tí sum eg minnst teir ofta plagdu at siga, at snørin kundu teir draga inn, um illveður brast á, men stóð línin í sjónum, vóru teir heftir við hana, tí ikki vildu teir missa, tá ráðini ikki vóru so góð til at keypa nýggja. Tað vóru tó einstakir bátar, sum høvdu fingið sær línur, sum teir nýttu ávisar tóðir, tí hon gav ofta meiri fisk.

Tað er sagt fyri mær, at hetta var fyrsti dagur, »Heygsbátur« var við línur.

Teir 4, sum mannaðu »Heygsbát« henda dagin vóru: Dánjal Pauli Veihe (Palli í Køkini) 48 ár, giftur, 9 børn, sonur hansara Símun Veihe (Símun í Køkini) 20 ár, og teir báðir brøðurnir á Heyggi, Hans Godtfred, 21 ár, og Johannes Godtfred, 19 ár.

Tað var faðir teirra, Johan Godtfred á Heyggi, sum átti bátin, ið var eitt heldur lítið 10-mannafar.

Kona Palli í Køkini, Marin, og móðir til teir báðar brøðurnar á Heyggi, Louisa, vóru systrar, so teir vóru allir sum ein familja.

Tað hevði viðráð illa í longri tíð, og tí lógu menn framvið at sleppa á flot, og tann elsti bróðurin á Heyggi, Sofus Godtfred,

sigur, at seinnapartin sunnudagin tann 13. febr., var Palli í Køkini á Heyggi, og tá gjørdur teir av, at um tað viðráði dagin eftir, so skuldu teir fara við línur.

Í Porkeri var eingin agngoymsla, og tí fóru Símun í Køkini og Johannes á Heyggi til Vágs á súkklu eftir agni tóðliga henda mánamorgunin, og Olivur Veihe, elsti sonur hjá Palli í Køkini, sigur, at tá beiggi hansara Símun var komin aftur úr Vági, tá kom hann og bað seg koma at hjálpa teimum at egna, og hann so gjørdi.

Teir egndu línuna í neystinum, og teir báðir Sofus og Olivur hjálptu teimum.

Hýrurin var góður og mong skemtilig orð fullu í neystinum henda morgunin, og tað var ikki sørt av spenningi á teimum yngru monnum, tí hetta var jú fyrstu ferð teir fóru at seta línur og til at royna henda nýggja veiðiháttin, sum teir ivaleyst hava sett so stórar vónir til, og sum kanska fór at geva teimum stóran fong nú í »torranum«.

Dagurin var rættiliga komin fyri seg, tá báturin var drigin av lunnni, og Olivur sigur, at tá teir skutu bátin frá, segði hann skemtiandi við teir: »Nú hava vit egnt tykkum línuna, so stendur tað upp til tykkum at veiða fiskin«.

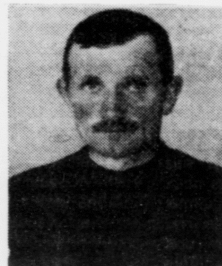
Síðani lögdu teir frá landi og út eftir vanni í fagrasta veðri, og Sofus á Heyggi, sum eygleiddi bátin, sigur, at tað síðsta hann sá

Hans Godtfred,
21 ár

Johannes Godtfred,
19 ár

Daniel P. Vejhe,
48 ár

Simon P. Vejhe,
20 ár